Sisäministeriö LAUSUNTO SM2015-00428

PO Taavila Hannele 17.11.2015

Viite
U 64/2013 vp

Asia
Lakivaliokunnan kuuleminen keskiviikkona 18. marraskuuta klo 9.45.: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (Euroopan syyttäjäviraston perustaminen)

Sisäministeriö lausuu seuraavaa:

Sisäministeriö yhtyy oikeusministeriön laatimassa U-jatkokirjeessä todettuun arvioon siitä, että puheenjohtajiston asetusta koskevat neuvottelut ovat Suomelle ongelmallisten kysymysten osalta kehittyneet myönteiseen suuntaan.

Sisäministeriölle on tärkeää, että erityisesti kansallisista toimivaltuusjärjestelyistä, EPPO:n toimivallasta ja rajat ylittävistä tutkintatoimista saataisiin aikaan toimiva ratkaisu.

Kansalliset toimivaltuusjärjestelyt

U-jatkokirjeessä todetaan, että kaiken kaikkiaan tekstiehdotus mahdollistaa sen, että valtuutetun syyttäjän asema on sovitettavissa Suomen esitutkintajärjestelmään ilman, että toimivaltajärjestelyjä syyttäjän ja esitutkintaviranomaisen välillä tarvitsisi muuttaa. Lakivaliokunta on lausunnossaan LaVL 1/2015 vp katsonut, että edellä kuvatusta tulkinnasta tulisi pyrkiä saamaan kirjaus vähintään asetuksen johdanto-osaan. Sisäministeriö pitää tärkeänä, että kirjaus saadaan tekstiin.

EPPO:n toimivalta

Sisäministeriö yhtyy U-jatkokirjeessä todettuun mainintaan siitä, että kysymys EPPO:n toimivallasta liitännäisrikosten osalta (artikla 18) on ongelmallinen ja että artiklan sanamuodon tulee tarkoin noudattaa Euroopan unionin toimintaa koskevan sopimuksen 86 artiklan oikeusperustasäännöstä. Sisäministeriö katsoo, että EPPO:n toimivallan laajuuden tulisi olla yksiselitteinen.

U-jatkokirjeessä todetaan, että liitännäistoimivallan hyväksyttävyyden arviointiin vaikuttaa myös se, että toimivalta ratkaista niihin liittyvät erimielisyydet olisi 20(5) artiklan mukaan kansallisilla viranomaisilla. Sisäministeriö pitää tätä kannatettavana. Sisäministeriö on kuitenkin tietoinen siitä, että tämä voi johtaa epäyhtenäiseen käytäntöön eri jäsenvaltioissa.

Rajat ylittävät tutkintatoimet

EPPO ei saa tarkoittaa uuden järjestelmän ja toimintamallin luomista yhtä rikostyyppiä varten entisten rakenteiden oheen ja päälle ja siten takapakkia rajat ylittävän rikostutkinnan tilanteissa. Sisäministeriön kannan mukaan siltä osin, kuin EPPO:n toimivaltaan kuuluvissa tapauksissa olisi tarve tehdä rajat ylittäviä tutkintatoimia, tulisi pitäytyä voimassa olevaan sääntelyyn. Tämän ratkaisun toimivuus kansallisesti ja EU-tasolla riippuu siitä, miten esimerkiksi eurooppalainen tutkintamääräys pannaan yksityiskohdissaan täytäntöön jäsenmaissa.

Lopuksi

Sisäministeriö katsoo, että EPPO.sta tulisi saada selvää lisäarvoa nykytilanteeseen verrattuna, jotta se kannattaisi perustaa tai jotta ainakin Suomen tulisi mennä sen toimintaan mukaan. Tähän pohdintaan vaikuttaa myös viraston perustamisesta aiheutuvat kustannukset, joista ei tällä hetkellä ole tarkkaa tietoa. Kuten U-jatkokirjeessä todetaan, myös sisäministeriö katsoo, ettei vielä pystytä ottamaan lopullista kantaa asetusehdotuksen hyväksyttävyyteen. Tämä voidaan tehdä vasta kun asetuksen koko sisältö on selvillä.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi